

naam **Wim Thus**

leeftijd **65**

opleiding **onder meer Aeres Hogeschool Dronten, Hoger Kader dierveredeling, Wageningen UR diervoeding, TIAS School for Business en Society, senior leadership programme**

functies **onder meer voorzitter vakgroep**

vleeskalverhouderij LTO Nederland, voorzitter Avipol, mede-eigenaar vof Thus Agro

vroige functies **onder meer diverse functies bij Rabobank Nederland en Rabobank International, bedrijfsvoorlichting consulentchap varkens- en pluimveehouderij**

**‘Er zijn nog genoeg jonge
bedrijfsopvolgers met ambities
in de vleeskalverhouderij’**

‘Kalverhouderij ligt onder vergrootglas’

Aanpak piekbelasters, convenant dierwaardige veehouderij en druk op antibiotica. Er komt veel af op vleeskalverhouders. ‘De sector ligt onder een vergrootglas’, ervaart Wim Thus, voorzitter van de vakgroep vleeskalverhouderij van LTO Nederland. ‘We willen veranderingen. Maar vergeet niet dat de wereld met respect kijkt naar onze sector.’

TEKST WICHERT KOOPMAN

Op het bureau van Wim Thus, voorzitter van de vakgroep vleeskalverhouderij van LTO Nederland, liggen flinke stapels rapporten. In zijn werkkamer, gevestigd in de voormalige koeienstal van een Brabantse langgevelboerderij, heeft hij de laatste jaren veel tijd besteed aan het doorploegen van toekomstverkenningen voor de vleeskalversector. ‘Toen ik negen jaar geleden deze functie aanvaardde, stond er anderhalve dag in de week voor. Inmiddels ben ik er minstens dubbel zoveel tijd aan kwijt’, vertelt Thus.

Achter zijn huis hield de beroepsbestuurder altijd een koppel schapen en wat vleesvee. ‘Om zelf aan den lijve te blijven ondervinden wat het is om boer te zijn’, verklaart hij. Maar de stallen zijn gesloopt en het weiland is omgevormd tot royale achtertuinen van nieuwbouwwilla’s. Met de aankoop van een Gelders akkerbouwbedrijf van een familielid op leeftijd is Thus echter nog steeds ook boer. Het is een welkome afwijzing voor het stressvolle bestuurswerk. ‘De kalversector ligt onder een vergrootglas en we worden nogal eens in de verdediging gedrukt’, ervaart hij. ‘Maar ik zou dit werk niet kunnen doen als ik voor de sector niet volop perspectief zou zien.’

Om maar gelijk met een heikele kwestie te beginnen: de aanpak piekbelasters raakt de vleeskalversector hard. Wordt dit de doodsteek?

‘Zeker niet! Het stikstofbeleid zal absoluut

consequenties hebben. Maar wat die consequenties zullen zijn, is op dit moment nog steeds onduidelijk. Er staan twee landelijke en een aantal provinciale stoppersregelingen open. Maar voor veel kalverhouders bieden deze onvoldoende perspectief. Ik mag toch echt hopen dat de overheid, ondanks de val van het kabinet, haar belofte nakomt om nog dit jaar ook een verplaatsingsregeling en een innovatieregeling open te stellen. Pas als kalverhouders inzicht hebben in alle opties, kunnen ze hun toekomstplannen opmaken.’

‘Ja, ook in de vleeskalverhouderij zijn er ondernemers die met een goede regeling vervroegd zouden willen stoppen. Maar er staan ook nog genoeg jonge, ambitieuze bedrijfsopvolgers klaar. Samen met Aeres hogeschool Dronten en Aeres mbo Barneveld werken we aan een gespecialiseerd opleidingsprogramma voor vleeskalverhouders. En via LTO is er nu ook een kennismakelaar voor de sector aangesteld. Dit laat zien dat we willen investeren in kennis, maar het is ook het bewijs dat we toekomst zien voor de vleeskalverhouderij in Nederland.’

Het antibioticumgebruik in de vleeskalversector is in 2022 met 5,6 procent gestegen. Is dat reden tot zorg?

‘Vermindering van het antibioticumgebruik heeft de volle aandacht van vleeskalverhouders. Hierin moeten en willen we echt nog een slag maken. Zonder dat dit ten koste

gaat van de diergezondheid natuurlijk. Het wordt de kalverhouderij echter niet gemakkelijk gemaakt. Zo blijkt de verhoging van de transportleeftijd voor Duitse kalveren nog geen onverdeeld succes. Een kalf van vier weken oud vraagt een andere opstart dan een kalf van twee weken oud, ervaren kalverhouders. De gedachte is dat oudere kalveren robuuster zijn en daardoor minder kwetsbaar. In de praktijk blijkt dat lang niet altijd zo te zijn. Melkveehouders gaan heel verschillend om met kalveren. Hoe langer de kalveren op de melkveebedrijven blijven, hoe groter de variatie in dieren die naar de vleeskalverhouderij gaan. Dat maakt een ouder koppel juist kwetsbaarder. Als daardoor een koppelbehandeling extra nodig is, loopt het antibioticumgebruik snel op, zeker omdat voor zwaardere kalveren meer werkzame stof nodig is.’

‘We houden er rekening mee dat ook Nederlandse kalveren in de toekomst langer op het melkveebedrijf zullen moeten blijven. Daar zullen we ons op aan moeten passen en de ervaring met Duitse kalveren zal daarbij helpen. Maar wat ons betreft moet een aangepaste leeftijdsreis wel voor alle EU-landen gaan gelden. Een ongelijk Europees speelveld is zeer ongewenst.’

Een van de maatregelen die zou kunnen helpen om de inzet van antibiotica te verminderen, is een verhoging van de gezondheidsstatus. Hoe staat het met het voornemen om vanaf 1 januari 2024 enkel nog bvd-vrije kalveren op te zetten?

‘Het voornemen om in 2024 volledig bvd-vrij te worden heeft de sector nog steeds. Maar reken me er niet op af als het een paar maanden later wordt. We stuiten op praktische problemen. Zo willen we nog dit jaar starten met een pilot waarin de bvd-status van het herkomstbedrijf wordt vastgelegd in het Kalfvolgsysteem. Maar daarvoor moeten databestanden aan elkaar worden gekoppeld en dat blijkt ingewikkeld. En ook de privacywetgeving vormt een belemmering. Ik wil niet somber zijn, we hebben in de dierziektebestrijding de laatste jaren flinke stappen vooruit gezet. Maar we zijn er nog niet.’

‘We houden er rekening mee dat **kalveren langer op het melkveebedrijf zullen moeten blijven**’

In de ziektebestrijding trekken melkveehouderij en vleeskalverhouderij samen op. Smaakt dit naar meer?

‘Zeker, het is een van mijn stokpaardjes. Ik denk dat er veel winst te halen is als melkveehouders en vleeskalverhouders beter met elkaar samenwerken. Dan denk ik bijvoorbeeld aan het uitwisselen van data. Als een vleeskalverhouder de historie kent van een kalf, kan hij de verzorging van het kalf daarop aanpassen. Omgekeerd kan een melkveehouder veel leren over zijn opfok als hij weet hoe zijn kalveren presteren in de vleeskalverhouderij. Er zijn al kalverintegraties die data uitwisselen. Maar dit zou nog veel breder ingevoerd kunnen worden. De vleeskalverhouderij start eigenlijk al op het melkveebedrijf. Meer uniformiteit in de opfok zou vleeskalverhouders helpen. Waarom zouden melkveehouders de kalveren voor de vleeskalverhouderij niet alvast kunnen voeren met een speciale melkpoeder? Dat moet toch te organiseren zijn? Het zou helpen als melkveehouders hiervoor door vleeskalverhouders worden beloond.’

In discussies over de vleeskalversector gaat het vaak over dierwelzijn. Wat verwacht u van het convenant dierwaardige veehouderij?

‘We zijn op ons eigen aandringen betrokken bij de gesprekken. En ook hierin werken we goed samen met vertegenwoordigers van de melkveehouderij. Maar het zijn

lastige discussies. De uitgangspunten van de convenantpartners aan tafel zijn verschillend. Maatschappelijke organisaties kijken heel anders naar dierwelzijn dan veehouders. Ik hoop dat de uitkomst van de discussie niet een blauwdruk wordt waaraan de vleeskalverhouderij moet voldoen, maar een richting aangeeft waarin de vleeskalverhouderij zich moet ontwikkelen. Het is goed dat we deze discussies voeren en wij zijn ook zeker bereid om te investeren in dierwelzijn. Maar we moeten wel oppassen dat we in Nederland niet te ver gaan. Als we onszelf uit de markt prijzen, verschuift de vleeskalverhouderij naar landen waar dierwelzijn veel minder goed geborgd is.’

Als de kalversector negatief in het nieuws komt, gaat het vaak over mistanden tijdens het transport van jonge kalveren. Is dit een reden om te stoppen met langeafstandstransport?

‘Slecht behandelen van kalveren kan niet getolereerd worden. Voor kalvertransporten gelden strenge dierwelzijnseisen en samen met Vee en Logistiek Nederland zien we erop toe dat handelaren en transporteurs zich hieraan houden. Bij het overgrote deel van de transporten gebeurt dat ook. De risicomomenten zijn het op- en afladen van dieren. Voor het welzijn van het kalf maakt een paar uur langer of korter in een vrachtauto echt niet zo veel uit. Omdat in Ierland de meeste koeien kalven in het voorjaar en er

in Nederland een afkalfpiek is in het najaar, vullen de Ierse kalveren een gat in de aanvoer. De import van Ierse kalveren zal zeker blijven plaatsvinden. Controle en borging zullen echter scherper moeten worden.’

Critici stellen dat het niet uit te leggen is dat kalveren worden geïmporteerd, het vlees weer wordt geëxporteerd en de mest en stikstof hier blijven. Hoe pareert u die kritiek?

‘Voor een klein land als Nederland is import en export een relatief begrip. Het gros van de geïmporteerde kalveren komt uit Duitsland en wordt getransporteerd over enkele honderden kilometers. Mag je dat import noemen? Ook de export van kalfsvlees vindt voor het overgrote deel binnen Europa plaats. Concentratie van productie vindt overal plaats. Dat heeft nu eenmaal veel logistieke voordelen. Kijk maar eens wat er gebeurt met de hightechbedrijven in de regio Eindhoven.’

‘Natuurlijk moet je de negatieve gevolgen van concentratie ondervangen. Dat doen we ook. Kalvermest wordt netjes verwerkt en krijgt daarna een goede bestemming. En de LTO-vakgroep is betrokken bij de ontwikkeling van emissiearme stalsystemen.’

Hoe ziet de Nederlandse kalverhouderij er over tien jaar uit?

‘De bedreigingen voor de sector zullen niet zonder gevolgen blijven. Wij houden er rekening mee dat er over tien jaar 20 tot 25 procent minder vleeskalveren in Nederland worden gehouden. Het aantal vleeskalverhouders zal nog sterker dalen. Schaalvergroting heeft in de vleeskalverhouderij nog maar beperkt plaatsgevonden. Ik verwacht dat hierin de komende jaren nog wel een slag gemaakt gaat worden. Alleen grotere bedrijven zijn bijvoorbeeld in staat om te investeren in nieuwe stalsystemen.’

‘Radicale veranderingen in de manier waarop we kalveren uit de melkveehouderij tot waarde brengen zie ik niet. Ik heb de afgelopen jaren verschillende melkveehouders bezocht die zelf kalveren afmesten. De meesten erkennen dat ze er weinig aan verdienen. Vleeskalveren houden is een vak apart, niet iets wat je er even bij doet. Op vleeskalverbedrijven sterft twee procent van de kalveren tussen 14 en 56 dagen. Op melkveebedrijven is dat het dubbele.’

‘De kracht van de Nederlandse kalverhouderij is de professionaliteit en integratie in ketens. Onze kalverhouderij is een voorbeeld in de wereld. De sector zal iets kleiner worden, maar ik ben ervan overtuigd dat er over tien jaar nog steeds een sterke vleeskalverhouderij is in Nederland, een sector waarin nog professioneler en innovatiever wordt gewerkt dan nu.’ |